1847. No. 58.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

VRIJDAG, 14 MEI.

De Prijs der Courant is ƒ12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 12 Mei.

Gisteren zijn door den landman D. Goeijenbier, te Wateringen, aan HH. MM. de eerste nieuwe aardappelen aangeboden.

— In het adres van eenige Ingezetenen te Utrecht, den 30sten April aan de Tweede Kamer ingezonden, wordt onder anderen gezegd: dat de ondergeteekenden overtuigd zijn dat het stelsel van belastingen hier te lande hoogst nadeelig is voor de algemeene welvaart des volks, en de meer en meer toenemende armoede bevordert. Dat het blijkt dat de zoogenaamde beschermende wetten ten behoeve van den landbouw, voor de algemeene welvaart des volks nadeelig zijn.

Dat in Engeland, reeds jaren lang voor de intrekking dier wetten is geijverd, dat de Regering zoo lang mogelijk die intrekking tegenhield, doch eindelijk moest toegeven.

Dat op voordragt van Sir Robert Peel, eene tariefshervorming is tot stand gebragt, waarbij alle belasting op den invoer der meest noodzadelijke levensbehoeften is opgeheven.

Dat ook in ons Vaderland, dat in vroegere eeuwen door vrijen graanhandel bloeide, zich de overtuiging vestigt dat het noodzakelijk is terug te komen op staathuishoudkundige dwalingen, welke hier te lande, zoowel als elders eenen nadeeligen invloed op de welvaart des volks hebben uitgeoefend.

Dat de Regering zelve reeds heeft getoond, dat zij in die overtuiging deelt, maar dat zij, in het belang der schatkist geene geheele afschaffing van belasting op den invoer van granen meende te kunnen voorstellen.

Dat zij verwachten, dat de Regering tot overtuiging zal komen, dat alle belasting hoe gering ook, op een algemeen voedingsmiddel, voor de welvaart des volks hoogst nadeelig is.

Dat het echter niet alleen de graanwet is die den prijs verhoogt, maar bovenal de *accijns op het gemaal*.

Dat de Staat behoort te zorgen dat ieder slechts naar zijn vermogen bijdrage, dat anders de een voor den ander betaalt, en deze verrijkt wordt ten nadeele van gene.

Dat dit in het algemeen plaats heeft bij belasting op voorwerpen van algemeen gebruik, maar vooral bij die, welke aan ieder mensch tot voedsel moeten dienen.

Dat de vader met zeven kinderen, nagenoeg het dubbel zal betalen van hetgeen hij bijdraagt, die er slechts drie heeft.

Dat het gevolg hiervan is, dat de belasting op het gemaal wel nagenoeg tot een gelijk bedrag is opgelegd aan ieder ingezeten, maar dat zij juist daarom hoogst onregtvaardig drukt op den mingegoede boven den meervermogende, ja eene berooving is des eersten ten voordeele van den laatste. Men klaagt aanhoudend over de toenemende verarming, het bestaande stelsel van belastingen draagt er in hooge mate toe bij.

Dat zulk eene belasting die zooveel zorg en toezigt vordert, niet alleen aanleiding geeft tot ontduiking van een groot gedeelte van het verschuldigde, dat door de schatkist niet wordt genoten, maar ook tallooze regtsgedingen doet ontstaan, welke veel kosten en tijdverlies ten gevolge hebben.

Bedenkt men al de nadeelen aan deze belasting verbonden, hare ongelijkmatigheid ten nadeele van vele belastingschuldigen, de kostbaarheid van hare inzameling, de onzedelijkheid en winstbejag die zij bevordert, de voor de ingezetenen zoo hatelijke visitatiën en de mogelijke knevelarij der ambtenaren; en stelt men daartegen over den weldadigen invloed, welke de afschaffing op alle standen der Maatschappij zoude uitoefenen, men zal gewis tot de overtuiging komen, dat het wenschelijk is, deze belasting te zien opgeheven, en in het algemeen belang door betere maatregelen vervangen.

Het in de plaats stellen van andere meer gelijkmatige belastingen zou gewis ook aan groote moeijelijkheid onderhevig zijn.

Mogt men niet eensklaps tot die afschaffing kunnen komen, zoo vermeenen wij dat, wanneer deze belasting zoo voor het rijk als voor de gemeenten werd gesteld op hoogstens een vierde van het tegenwoordig bedrag, alle ontduiking den bodem zoude worden ingeslagen, terwijl de opbrengst der belasting in evenredigheid niet verminderen zoude; want het is juist de zoo hoog opgevoerde belasting, welke het groote aanloksel is om haar te ontduiken.

Dat eene belasting op de inkomsten ter vervanging van die op het gemaal veel in aanmerking zoude kunnen komen, door welke gewis in groote mate de armoede tegengegaan en de nijvere man beter in staat zou worden gesteld hier een bestaan te vinden.

— Men verneemt dat de *Roos van Dekama*, een der beroemde voortbrengselen van den Nederlandsche Romanschrijver Mr. J. v. Lennep, de eere der vertaling in het Engelsch heeft genoten.

'sGRAVENHAGE, 12 Mei.

HH. KK. HH. de Prinsen van Oranje en Alexander, hebben Maandag avond de eerste voorstelling in het Cirque van den Heer Wollschläger bijgewoond.

— De Tweede Kamer houdt heden namiddag ten 3 ure eene Zitting. Men verneemt dat op het einde der week de werkzaamheden gedurende 3 of 4 weken zullen worden geschorst. Bij de hervatting harer werkzaamheden, zullen de antwoorden der Regering op de gemaakte bedenkingen ten aanzien van de Staatsbegrooting en het Wetboek van Strafregt in gereedheid zijn.

— De Gouverneur dezer provincie heeft ter kennisse gebragt, dat wegens het doen van eenige Vernieuwingen en Herstellingen aan eene Brug, gelegen in den Grooten Weg der 1ste Klasse no. 5, en het vernieuwen van Twee Duikers door dien weg gelegen, de Passagie met Rijtuigen over denzelven, tusschen Alphen en de Brug over den Rhijn te Koudekerk zal zijn gesloten van den 17den tot den 30sten dezer, terwijl dezelve gedurende dien tijd zal kunnen plaats hebben langs de Noordzijde van den Rhijn.

DELFT, 10 Mei.

Gisteren werd in de nieuw gebouwde kerk in de Schoolsteeg, hoofdzakelijk bestemd voor de bedeelden der Kamer van Charitate, voor het eerst gepredikt, door den Wel-Eerw. Heer Oort, Predikant alhier; Z. Wel-Eerw. had tot tekst II Kor. VIII. vs. 9. Eene talrijk opgekomene schare, doet de hoop koesteren, dat dit kerkgebouw, hetwelk gedeeltelijk uit vrijwillige bijdragen van weldenkenden is gesticht, aan het doel waartoe hetzelve is opgerigt, zal beantwoorden. [De Kamer van Charitate of *liefdadigheid* is een oud gesticht wier inkomsten met de Herv. Diaconie zijn vereenigd. Een gedeelte is een huis voor oude lieden. In 1631 vermaakte een koopman David Nuits genaamd, 34 aandeelen in de O. I. en 9 in de W. I. Comp., toen ƒ176,800 waardig geschat, aan de Armen van 19 steden, en onder die, ook aan dit gesticht.]

AMSTERDAM, 11 Mei.

De Raad van Bestuur der Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten alhier heeft bekend gemaakt:

1o. Dat er dit jaar een groote wedstrijd zijn zal in het vak van het Historie schilderen.

2o. Dat deze wedstrijd zal plaats hebben in het Locaal der Akademie, en geopend worden op den 1sten Junij e. k.

3o. Dat de prijs zal bestaan in het genot gedurende twee jaren van een pensioen van ƒ1,200, hetwelk bij voldoening aan de voorschriften met nog twee jaren zal kunnen worden verlengd.

4o. Dat de gepensioneerde zich gedurende gemelden tijd ter voortzetting zijner studiën buiten 's Lands zal begeven, naar aanwijzing van den Raad van Bestuur.

5o. Dat, naar dezen hoogsten prijs zullen kunnen mededingen alle kunstenaars van 18 tot 30 jaren, binnen dit Rijk geboren, of van Nederlandsche ouders, geschikt door hunne opleiding en studie tot dergelijke kunstreis.

6o. Zij zullen ten spoedigste, uiterlijk voor den 23sten Mei aanstaande, verpligt zijn opgave te doen, van hunne namen en woonplaatsen, aan den Secretaris van den Raad van Bestuur, in het Locaal der Akademie in te zenden.

7o. Ieder die zal willen mededingen, zal vóór de eigenlijke mededinging zich onderwerpen aan een voorloopig examen in het Locaal der Akademie, hetwelk zal gehouden worden op den 31sten Mei e. k., wanneer zij, die zich hebben aangemeld, zullen moeten overleggen de bewijzen hunner geboorte, alsmede een certificaat van goed zedelijk gedrag, door het Bestuur hunner woonplaats afgegeven. Dit voorloopig examen zal bestaan in het leveren van:

1o. Bewijzen van ervarenheid in Geschiedenis en Doorzigtkunde.

2o. Twee te teekenen Akademiebeelden in verschillende standen, waarvan bovendien één in Anatomie en één in Scelet.

3o. Twee in schets te teekenen Hoofden, elk eene bijzondere hartstogt uitdrukkende.

4º. Twee in schets te teekenen zamenstellingen van Historiëele Onderwerpen.

Alles naar aanwijzing en geregeld door de gemagtigden van den Raad van Bestuur, die de toelating of afwijzing tot den grooten wedstrijd aan zich voorbehoudt.

Zoowel deze mededingers, als die bevoegd verklaard zullen worden als mededingers naar den grooten wedstrijd, zullen zich moeten onderwerpen aan alle zoodanige bepalingen, als voornoemde gemagtigden vóór en gedurende den wedstrijd noodig zullen oordeelen.

— Eene bewaarschool voor minvermogende Israëlitische kinderen zal ook weldra hier worden geopend en door meer andere gevolgd.

— Op ultimo December ll. was er in de onderlinge brandwaarborg-maatschappij van de Jong en Comp. alhier voor 310 millioen guldens verzekerd.

— Van 2 tot 8 Mei zijn hier geboren 112 kinderen en overleden 154 personen; van 1º Januarij af geboren 2752, overleden 4734.

— De Regering zou 6 stoombooten beschikbaar gesteld hebben, om het binnenkomen der verwachte schepen met graan te bespoedigen en zoo noodig hen op sleeptouw te nemen. Er zouden 2 naar de Oostzee, 2 naar het kanaal en 2 naar de Straat van Gibraltar bestemd zijn.

— De Anchovisvangst op de Zeeuwsche stroomen, zoo alsook die op de Zuiderzee, is aangevangen en gaat naar wensch.

UTRECHT, 11 Mei.

Wij zijn verzocht het onderstaande te plaatsen: Reeds bij besluit van den 26sten Februaaij jl. had de Akademische Senaat van de Hoogeschool alhier besloten, de waardigheid van Theol. Doctor, op voorstel der Godgeleerde faculteit, op te dragen aan den Hoog Eerw. Heer H. C. Millies, Predikant bij de Evangelische Luthersche gemeente alhier, beroepen Hoogleeraar in de Godgeleerdheid aan het Seminarium dier godsdienstige gezindheid te Amsterdam gevestigd. Omstandigheden, van den Senaat onafhankelijk, hadden de plegtige bevordering van den benoemden Theol. Doctor onmogelijk gemaakt, en verhinderden die voortdurend; daarom besloot de Senaat op den 5den Mei jl. dat het diploma, waardoor aan den Heer Millies, den graad van Theol. Doctor werd toegekend, aan denzelven zoude worden uitgereikt, ook zonder zijne persoonlijke tegenwoordigheid in den Senaat. Dit heeft nu plaats gehad en op deze wijze is door de Theologische faculteit en den Senaat hulde gedaan aan de verdiensten van eenen man, die zich in de wetenschap eenen wel gevestigden naam verworven heeft ten sieraad strekt van het genootschap, waartoe hij behoort, en van wien het vaderland en de wetenschap groote verwachting koestert. (*Utr. Cour.*)

ARNHEM, 10 Mei.

Er zijn thans in deze provincie 387 lagere scholen, welke door 50,890 kinderen bezocht worden. De schoolgebouwen worden van jaar tot jaar verbeterd, en het aantal scholieren vermeerdert steeds, vooral daar, waar het onderwijs zelf verbeterd wordt.

— De elftvisscherij gaat hier zeer voordeelig; bij geen menschengeheugen heeft men zoo vele dier visschen te gelijk aan de markt gezien als thans; zoo hier als te Nymegen zijn op enkele dagen meer dan 1000 stuks op den afslag gebragt.

NIJMEGEN, 10 Mei.

Te Beek is in den Hezberg den Mussenberg brand ontstaan, waardoor de geheele behuizing, die deels op Pruissisch grondgebied ligt, in de asch is gelegd. Ook een gedeelte van het Pruissisch postkantoor is verbrand.

APELDOORN, 10 Mei.

HH. KK. HH. de Prins en Prinses van Oranje worden in den loop dezer maand op het Loo verwacht; in de nabijheid van dit dorp zullen de wedrennen op 21, 23 en 25 Junij gehouden worden.

GRONINGEN, 9 Mei.

Op den 1sten dezer werd alhier de tentoonstelling van schilderijen van levende Nederlandsche meesters geopend, die, zoo als bekend is, om de twee jaren door de ijverige bemoeijingen van het kunstlievend genootschap Pictura alhier wordt gehouden.

Er waren op dat oogenblik reeds ongeveer 260 schilderijen op de zaal der tentoonstelling voorhanden, en nog dagelijks kwamen daarbij van alle zijden nieuwe bijdragen.

— Onderscheidene landlieden in dit gewest hebben een klein gedeelte garst en paardeboonen, of ook wel eenige rogge van de markt terug gehouden, alleenlijk, om daarvan aan hunne arbeiders tot eenen matigen prijs af te geven, sommige drie, andere vier gulden het mudde beneden den koers van den dag. Zoodanige voorbeelden zijn te navolgenswaardig, om dezelve onvermeld te laten.

's HERTOGENBOSCH, 10 Mei.

Het gebrek aan voedsel voor de geringe bevolking, zoo in deze stad als omstreken, is van dag tot dag steeds toenemende. Het weinige dat ten platte lande onder deze lieden nog bewaard was, is in den grond gestoken ter zaaijing. Het brood, het eenigste voedsel, dat behalve grutterswaren, voor hen nog verkrijgbaar is (want de landbouwer weigert in kleine partijen rogge, boekweit, gerst en aardappelen te verkoopen) gemaakt door den hoogen prijs boven hun bereik. Vele, en onder deze anders vrij welgestelde lieden, leven op het platte land van de kruiden des velds, als brandnetels, wilde vlier, en dergelijke gewassen, die wegens het nazoeken der menigte, schaars meer te vinden zijn.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

PETERSBURG, 29 April.

Uit Archangel schrijft men, dat daar nog nimmer zoo vele schepen waren binnengeloopen als in het afgeloopen jaar; er waren dagen waarop 280 schepen binnenkwamen. In de Zwarte zee en op het meer van Asof is de scheepvaart wegens de graanhandel voorbeeldeloos levendig.

SPANJE.

MADRID, 4 Mei.

Heden morgen ten 7 ure overleed alhier op het onverwachtst de Heer Castro y Orozco, Markies van Girone, President der Kamer van Vertegenwoordigers. De zitting werd heden namiddag eerst ten 3 ure geopend en een overgroot aantal leden teekende een voorstel, dat de Commissie van orde der Kamer de noodige zorg zou wijden aan eene allezins gepaste ter aarde bestelling van den algemeen geachten President. Met eenparigheid van stemmen werd dit voorstel aangenomen.

— De Minister van Finantiën heeft heden bij de Afgevaardigden voorlezing gedaan: 1º. Van eene memorie van toelichting omtrent den toestand, waarin hij de finantiën des rijks, tijdens zijne komst in het ministerie, gevonden heeft; 2º. van de begrooting voor de 6 laatste maanden van het thans loopende dienstjaar; de uitgaven er bij gesteld op 350 millioen realen; 3º. de begrooting voor 1848, waarop de uitgaven gebragt zijn op 1257 millioen realen; 4º. een ontwerp van wet op de banken; 5º. een ontwerp tot dotatie van de amortisatie kas.

Voorts heeft de Minister van Finantiën een betoog ingediend omtrent de noodzakelijkheid van vereeniging van alle bijzondere fondsen van den Staat in de algemeene schatkist, tot hiertoe door allerlei bijzondere belangen, verouderde gebruiken en voorwendselen gekeerd.

Het gevolg van deze wanorde is de ongelijkheid, met welke, naarmate van den graad van voorkeur, aan gelijksoortige verpligtingen wordt voldaan. De schatkist moet, over een uitgebreiden kring werkende, ter gepaster tijd in alles kunnen voorzien, zonder andere beperking dan die van de begrooting; vrijelijk over al de nationale fondsen kunnen beschikken en het crediet op een punt bepalen, hetwelk aan de uitgestrektheid harer middelen toekomt.

Ten slotte van voormeld betoog heeft de Minister eene ordonnantie voorgesteld, luidende als volgt:

»In de algemeene schatkist zullen gecentraliseerd worden al de fondsen van den Staat, onverschillig welke hun oorsprong, hunne bestemming en de bureaux die dezelve administreren, mogen zijn."

— De Senaat heeft gisteren het ontwerp van wet tot het onder de wapenen brengen van 25,000 man, aangenomen.

— De *El Faro* bevat als officieel berigt, de benoeming van Mevrouw de Valverde, Gravin van Torreson, tot Camerera-major van de Koningin, ter vervanging van de Markiezin de Santa-Cruz.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 3 Mei.

Den 1sten Mei zijn in verscheidene streken zeer zware regens gevallen. Te Praag heeft de Moldau de militaire zwemschool, welke juist op dien dag zou geopend worden, met tien op dat getimmerte aanwezige soldaten weggerukt; twee hunner zijn verdronken. Nog veertien andere personen moeten op afdrijvende houtvlotten of bij pogingen om anderen te redden, om het leven gekomen zijn.

— Ook te Dresden, waar de regen den eersten met een' donderstorm vergezeld ging, stond den 3den en 4den al het lage land aan de Elbe-oevers onder water.

— In de noordelijke deelen van Bohemen heerscht, gelijk op zoo vele plaatsen elders, vreeselijke nood, die oproeren begint te wekken. Te Leitmeritz, Kommotau en Eger is het volk tegen vreemde korenkoopers te hoop geloopen en heeft hen verdreven; op eerstgemelde plaats heeft men zelfs aan eenen hunner de ooren afgesneden.

SARDINIE.

TURIN, 27 April.

De Regering is van voornemen den weg van vooruitgang in te slaan. Hare eerste stap zal bestaan, in het daarstellen van Provinciale Staten, die verkiesbaar zullen zijn en die zich, in overeenstemming met het centrale Gouvernement, zullen bezig houden met de speciale belangen van elke provincie. Deze daad is daarom zoo belangrijk, daar de verkiezing zich in de staatsbelangen zal doen mengen. Men verwacht klagten van de zijde van Oostenrijk; maar de Koning en zijne Ministers schijnen besloten te hebben zich hieraan niet te storen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 6 Mei.

Van 1 September e. k. zal de beet-suiker in de Staten van het Tolverbond met 3 thalers per centenaar, in plaats van 1 thaler, belast worden. Een maatregel die, hoe ook beschouwd, te regtvaardigen is en die reeds veel vroeger had moeten worden ingevoerd, om eene nijverheid niet zoo buitengewoon te begunstigen, waarvan het algemeene nut slechts hersenschimmig is; terwijl het nadeel voor de Staatshuishouding, voor den handel, en ook voor een groot gedeelte der staatsaanhoorigheden vrij duidelijk is te bewijzen.

WURTEMBERG.

STUTTGART, 6 Mei.

Eene Commissie uit de Stenden heeft den Koning bij een adres haar leedwezen betuigd over de op de 3den dezer voorgevallen oproerigheden, die dan ook tot zulk eene hoogte waren geklommen dat de Kroonprins, trachtende door toespraak het volk tot bedaren te brengen, overschreeuwd werd en met de ruwste uitdrukkingen bejegend. Gelijk lot wedervoer den Koning, op wiens bevel een gedeelte zijner garde voor de woning van zekere tooneelspeelster was geplaatst, die bij Z. M. in een zeer goed blaadje staat, en omtrent welke betrekking het volk zich zonder terughouding op zijne wijze uitliet. Zelfs vatte een der oproermakers den stijgbeugel om den Koning van het paard te sleuren, en toen deze uit noodweer zich van zijne karwats bediende, riep men: zie zijne schoondochter (de Grootvorstin Olga) heeft hem al onderrigt om den knoet te gebruiken. Den volgende dag verscheen de Koning op de graanmarkt. Hoe wel anders bij het volk gezien, werd hij nu in 't geheel niet gegroet. De reden van die omgekeerde stemming des volks zou, zegt men, daarin gelegen zijn, dat de Koning in het najaar, toen de duurte begon, voor zijne bijzondere rekening groote partijen ter verzending had verkocht.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 3 Mei.

Z. M. heeft het verzoek toegestaan der Protestantsche filiaal-gemeente te Eichstad, tot het doen eener collecte ten behoeve van het bouwen eener kerk aldaar.

— Tot Minister-Resident bij het Kabinet van 's Gravenhage, is benoemd de Graaf van Marogna.

— De gewezen Minister von Abel heeft dezer dagen zijn landgoed Stammried verlaten en zich, zonder Munchen aan te doen, naar zijnen Gezantschapspost te Turin begeven.

HANOVER.

5 Mei.

De opening van onzen spoorweg naar Harburg heeft op den bepaalden dag in alle stilte plaats gehad. Het handelsverkeer zal door dezen weg belangrijk worden. Harburg zal als vrijhaven eene groote rol spelen, en men meent vrij zeker te weten, dat de Koning eerlang de schepen, die uit zee voor Harburg bestemd de Elbe binnenkomen, vrijstelling erlangen zullen van den Stadertol. Overigens verwacht men groote voordeelen voor den handel der nieuwe koopstad, van het tractaat met de Noord-Amerikaansche Staten.

— Men heeft hier sedert 17 April pogingen aangewend om het paardevleesch als voedsel in te voeren; er zijn sedert dien tijd reeds 10 paarden geslagt en verkocht en alzoo 5000 ℔ voedsel gewonnen, en men mag zich vleijen het vooroordeel overwonnen te hebben, dat tegen het paardevleesch bestond.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Mei.

De geruchten die sedert eenige dagen in omloop waren omtrent eene verandering in het Ministerie, hebben zich bevestigd, zóó echter dat niet het geheele Ministerie zal aftreden en daardoor eene verandering in de staatkunde zou ontstaan, maar wel eenige leden. Het Ministerie is heden aldus gewijzigd. De Heeren Lacave-La Plagne, Mackau en Moline de St. Yon, treden af. De Heer Dumon wordt Minister van Financiën en wordt in het departement der openbare werken opgevolgd door den Heer Jayr, Lid van de Kamer der Pairs, Prefect van het Departement de Rhône. De Hertog van Montebello, Gezant te Napels, Minister van het Zeewezen. De Generaal Trézel Minister van Oorlog. Van dezen en van den Heer Jayr, is reeds een telegraphisch berigt dat zij de betrekking zullen aanvaarden. Bij afwezigheid van den Hertog van Montebello, die thans te Napels is, zal de Heer Guizot, Minister van Buitenlandsche Zaken, het ministerie voor het zeewezen waarnemen.

— Wij vernemen dat de Burggraaf de Chateaubriand, 76 jaren oud, op het punt staat weder in het huwelijk te treden. Binnen weinige dagen zal hij Mevr. Recamier, 73 jaren oud, huwen.

— Donderdag ll. hebben de werken aan den Straatsburger spoorweg eene instorting veroorzaakt op een punt van de waterleiding, die Parijs van versch water moet voorzien, zoodat er voor het oogenblik in onderscheiden wijken algemeen gebrek daaraan is; men vertrouwt evenwel, dat de zaak binnen weinige dagen hersteld zal kunnen wezen.

— De fabriek van den Heer Gibert, te Vilette, nabij deze stad, is door het springen van den stoomketel geheel vernield, 5 menschen zijn daarbij omgekomen en 11 anderen gewond.

— Men zal in de voorstad St. Antoine eene Parochie oprigten, welke door de Duitsche of Duitschsprekende priesters zal worden bediend. Er wonen namelijk in die voorstad wel 6000 Duitsche werklieden, welke de Roomsche eeredienst belijden, en met de Fransche taal te weinig bekend zijn, om van onze Parijsche geestelijken in de godsdienst te kunnen worden onderwezen.

VLUGTIGE OPMERKINGEN OVER DE STATISTIEK DER BEVOLKING ONZER GEVANGENISSEN SINDS 1836.

(*Met eenige bekorting overgenomen uit de* Amst. Cour. *van* 10 *Mei jl.*)

Is het eene algemeen erkende waarheid, dat misdaad en armoede hand aan hand plegen te gaan, dat de vermeerdering der misdrijven veeltijds een gevolg is van de verarming der lagere volksklasse, dan mag het voorzeker op een tijdstip, dat twee ontwerpen met de stoffelijke en zedelijke belangen der natie, en vooral der lagere volksklasse ten naauwste verknocht, ik bedoel de graanwet en het strafwetboek, aan de beraadslagingen onzer volksvertegenwoordigers worden onderworpen, niet ondienstig zijn eenen vlugtigen blik op de bevolking onzer gevangenissen te werpen.

Ik mag veronderstellen, dat het vrij algemeen bekend is, dat het eenige middel van wetenschap omtrent die bevolking ons verstrekt wordt door den verdienstelijken Heer Lobatto, die sinds 1839 op den gelukkigen inval gekomen is, om in het door hem, op last van Z. M. den Koning jaarlijks uitgegeven jaarboekje, statistieke verslagen over onze gevangenissen uit te geven.

Deze tafelen, ten getale van een en twintig, laten veel te wenschen over, evenwel geheel buiten de schuld van den geachten verzamelaar. Zij berusten namelijk eenvoudig op de verslagen der Collegiën van Regenten, en hangen dus geheel af van de meerdere of mindere naauwkeurigheid en naauwgezetheid dier regenten. Ondertusschen is onzekerheid voor geene wetenschap dan voor de statistiek meer verderfelijk te achten. Daarom heeft men het in onderscheidene landen dienstig geacht, door de Griffiers eene statistiek der uitspraken en der veroordeelden te doen opmaken, en dat een opzettelijk daarmede belast bureau de slotsommen jaarlijks aan de natie levert. Dat het wenschelijk ware, dat bij de invoering van een nieuw strafwetboek eene dergelijke inrigting bij ons tot stand kwame, is reeds dikwijls betoogd.

De bevolking onzer acht strafgevangenissen in 1836 middelbaar op 2401 zielen begroot, was in 1845 tot 3007 gestegen, dus in 10 jaren met ruim ¼ vermeerderd, terwijl onze bevolking jaarlijks 2 pCt. (12 pCt. in 10 jaren) is toegenomen. In onze huizen van arrest en die van arrest en justitie, waarvan de bevolking eerst in 1837 werd opgemaakt, was zij in 1837 middelbaar 1130 (710 huizen van arrest en justitie, 420 huizen van arrest), en in 1845, 1723 (1314 huizen van arrest en justitie, 409 huizen van arrest) of meer dan ½ toegenomen. Met uitzondering van eene onbeduidende daling in 1841 en 1844, was de vermeerdering trapsgewijze, of van jaar tot jaar, voor de strafgevangenissen en zonder uitzondering voor de huizen van arrest en justitie, terwijl de huizen van arrest in 1843 het hoogste cijfer (445) bereikten; hierop volgden 1842 middelbaar met 437, 1839 met 420, 1845 met 409.

Wat de gezondheidstoestand der strafgevangenissen betreft, zoo is, in een tienjarig tijdverloop, het aantal sterfgevallen juist verdubbeld: 1836, 73 (64 mans en 9 vrouwen); 1845, 144 (126 m. en 18 vr.). Het ongunstigst was de verhouding in de huizen van arrest en justitie. De tabellen leeren ons, dat het aantal zieken 642 in 1837, in 1844 reeds tot 1650 was geklommen; terwijl het aantal sterfgevallen 6 bedroeg in 1837, 21 in 1844. Deze treurige uitkomsten toonen aan, dat het leven en de gezondheid der gevangenen het meest in onze dompige en bouwvallige huizen van arrest en justitie bedreigd wordt.

Slechts in vier provinciën, Zeeland, Overijsel, Limburg, Vriesland is het aantal jaarlijks uitgesproken straf-arresten en strafvonnissen afgenomen, in 7 daarentegen, en wel het sterkst in Drenthe, Utrecht en Noord-Braband, (in welke drie provinciën dit aantal meer dan verdubbeld is) meer of min toegenomen.

De misdrijven worden in de tabellen ingedeeld in die tegen de algemeene zaken, tegen bijzondere personen, tegen de eigendommen en wegens militaire misdrijven. Onder de misdrijven, in de eerste rubriek geplaatst, zijn landlooperij en bedelarij, in 1837 een getal 213, in 1844 van 900, in 1845 van 1302 en in 1846 van 2137 opleverende, het meest toegenomen. Hierop volgen vervaardiging van valsche munt en geldsnoeijerij en valschheid in geschriften. Moord, doodslag, bedreigingen, hoon en laster zijn in de tweede rubriek de misdrijven, die de ongunstigste verhouding opleveren. Ook is het getal verwondingen vrij sterk toegenomen. De diefstallen spelen de hoofdrol in de derde rubriek; het getal der veroordeelden wegens dit misdrijf in onze gevangenissen opgesloten bedroeg in het geheel in 1837 3396, in 1844 4410; eene vermeerdering van 1014, in een tijdsverloop van slechts 7 jaren. Voeg hierbij de vermeerdering der veroordeelden wegens bedelarij en landlooperij en, zonder nog philantroop te zijn, zal men een meêwarig oog op den treurigen, stoffelijken en zedelijken toestand onzer lagere volksklasse moeten werpen en erkennen moeten, dat de onderste lagen der maatschappij door gebrek en zedenbederf van dag tot dag meer ondermijnd worden.

Veel heeft de natie zich zelve te wijten. Wij *waren* naarstig en werkzaam, wij *muntten* uit door orde en spaarzaamheid, hebben *eertijds* door eendragt magt verkregen. Doch dezelfde onpartijdigheid gebiedt ons te bekennen, dat de Regering zelve die neiging sinds 1813 steeds heeft in de hand gewerkt. De handel werd aan banden gelegd door de zoogenaamde beschermende, anders gezegd den handel sloopende, wetten, de bete broods van den nijveren ambachtsman moest tot vroeger ongehoorde prijzen ter verrijking van grondbezitters worden opgevoerd, het geheele belastingstelsel werd zoo ingerigt, dat het op de lagere volksklasse op de mondbehoeften het zwaarst bleef drukken. Aan het belasten der gegoeden, ontheffen der behoeftigen, schijnt bij ons nog weinig gedacht te worden.

De kinderen der lagere volksklassen leeren wel is waar als automaten lezen, schrijven en rekenen; zij ontvangen echter geene zedelijke, geene praktische opvoeding. Onze karig bezoldigde schoolonderwijzers laten veel te wenschen over. Industriescholen voor den ambachtsman, landbouwscholen voor den toekomstigen landman zijn bij ons nog niet in de mode. De verwaarloosde jeugd groeit nog steeds verwilderd op en wordt aan zich zelve overgelaten.

Het zijn vooral deze punten, die wij aan de teedere zorg der Regering en van hen, die het met het Vaderland wel meenen, vermeenden te moeten aanbevelen. Dat zij behartiging verdienen, zullen naar ik vertrouw de slotsommen hebben bewezen, uit de statistiek der bevolking van onze gevangenissen getrokken.

Wij nemen de vrijheid den Lezer het volgende oud gedicht mede te deelen. Mogt de kermis geene ruime toepassing opleveren van de treurige waarheid in de vijf laatste coupletten vervat, en deze niet te zeer afsteken, bij 's Konings bedoelingen met den onlangs gehouden Bededag, bij den kommervollen toestand en hoogen nood van zoo vele behoeftigen hier en elders in ons Vaderland.

MAYSCHE MORGEN-STONDT,

door D. R. CAMPHUYSEN, geboren in 1586, overleden in 1626.

Wat is de Meester wijs en goedt,
Die alles heeft gebout,
En nog in wesen blijven doet
Wat 's menschen oog aenschout.

Die 's werelds wijden omme-ring,
Nooyt uytgewaeckt, bewaeckt,
En door gepaste wisseling,
Het soet noch soeter maeckt.

Nu is de winter, dor en schrael,
Met al sijn onlust heen,
En d' aerde heeft voor dese mael
Haer lijden afgeleen.

Dies is de tijdt weer-om gekeert,
Waer in natuyr verjongt,
Haers milden Scheppers goetheyt eert,
En met sijn gaven pronckt.

De May, wiens soetheyt soo ver streckt,
Dat sijn gedachtenis,
In 's menschen geest al vreugd verweckt,
Eer hy voorhanden is.

De May, het schoonste van het Iaer;
Daer alles in verfraeyt,
De lucht is soet, de son schijnt klaer,
't Gewenschte wintje waeyt.

Het dautjen, in de koele nacht,
Wordt over 't veldt verspreyt,
Waer door de heel natuyre lacht,
En is vol dankbaerheyt.

De aerde is met gebloemt geciert,
Het Bijcken gaert sijn was,
Het leeuwerickjen tiereliert,
En daelt op 't nieuwe gras.

Het bloempjen dringt ten knoppen uyt,
't Geboomte ruygt van lof,
Het veetjen scheert het klaver-kruyt
Graeg van de velden of.

Elck diertjen heeft sijn vollen wensch,
En quel-begeert leyt stil;
Behalven in den dwasen mensch,
Door sijn verkeerden wil.

De mensch van ware deugden leeg,
En vol van sotten lust,
Hem self en and'ren in de weeg,
Vermoordt sijn eygen rust.

Dit leven, 't welck alleen niet end,
Maer kort oock is van duyr,
En licht van selfs slaet tot ellend,
Maeckt hy sich dobbel suyr.

t' Vee wordt ontzielt, sijn eynd is snel
En sijns doods-pijn niet groot:
De mensch, door menig ziel-gequel,
Sterft meer dan eenen dood.

Ach had de mensch (soo waer sijn stand
Vol hert- en sinnen-vreugd)
Of sonder deugde, min verstand;
Of by 't verstand meer deugd.

Ach! waren alle menschen wijs,
En wilden daer by wel:
Deze Aerd waer haer een Paradijs,
Nu is se meest een hel.

STADS BERIGTEN.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, waarschuwen bij dezen een' ieder, wien het zoude mogen aangaan, dat ingevolge de bestaande wetten, op de aanstaande Kermis, geene *Horoskooptrekkers*, *Planeetlezers*, *Dobbelaars*, *Rijfelaars*, *Draaiborden*, of diergelijke schadelijke spelen zullen worden toegelaten, en dat onder voorwendsel of schijn van iets te vertoonen als anderzins, geene *bedelaars*, *verminkte of gebrekkige personen* alhier zullen worden gedoogd, maar dadelijk door de Agenten der Policie opgevat, ten einde omtrent dezelve naar bevind van zaken zoude kunnen worden gehandeld. — Terwijl wijders aan allen, die in de termen der wet op het Patent-regt vallen, bij deze nadrukkelijk wordt herinnerd, dat zij niet zullen worden toegelaten, ten zij van een behoorlijk Patent voorzien, waaruit tevens blijkt, dat het diensvolgens door hun verschuldigde regt is betaald. — Dat eindelijk niemand, gedurende deze Kermis, met iets zal mogen voorstaan, op de straten vertoonen, of daarmede rondgaan, zonder daartoe niet alleen het vereischte consent verkregen te hebben, maar ook het deswegens verschuldigde *Marktgeld* aan den *Marktmeester* te hebben betaald, terwijl op Donderdag den 13^den en Zondagen den 16^den en 23sten Mei geene uitstallingen of vertooningen hoegenaamd zullen mogen plaats hebben. — Wordende de Heer Directeur en Commissarissen van Policie bij deze gequalificeerd, om voor de executie dezer te zorgen.

Aldus gedaan en gepubliceerd, bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 10^den Mei 1847.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN; —

Gelet hebbende de onderstaande verzoeken tot bekoming der vereischte vergunning als:

1°. Van ALBERTUS KLEYNENBERG, wonende buiten de Morschpoort dezer Stad, tot het doen maken eener *Tabaks-Eest*, in het Huis staande en gelegen alhier, op de Breedestraat op den hoek der S^t. Pieterskerk-Choorsteeg, Wijk IV. N°. 309; en

2°. Van PIETER GEORGE DERR, wonende alhier, mede strekkende tot het doen stellen eener *Tabaks-Eest*, in het Huis staande en gelegen op de Hoogewoerd, Wijk III. N°. 307.

Gelet op Z. M^s. besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen ter oprigting van sommige Fabrijken en Trafijken;

Brengen bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der Eigenaars en Bewoners van de naastbij gelegene en belendende Panden, ten opzigte der Informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Stad, op Maandag den 17^den Mei aanstaande, des middags ten twaalf ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen opgemelde verzoeken op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan zij gehouden zullen worden, zich tegen die inwilliging van hetzelve niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

DU RIEU.

Leyden, 10 *Mei* 1847.

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed, circa twee jaren oud, ons geliefd jongste Zoontje HENRI.

A. H. SELJÉE,

LEYDEN, A. SELJÉE,

11 Mei 1847. Geb. VAN EGMOND.

De Ondergeteekende DIRECTEUR van het Gezelschap **Kunstrijders, Koorddansers, Herculessen en Gymnastieke Koperdraaddansers**, aangemoedigd door het gunstig onthaal hetwelk hem is te beurt gevallen in het Park bij den Heer VAN DER BURG te *Amsterdam*, heeft de eer het geëerde Publiek bekend te maken, dat hij eene overeenkomst heeft gesloten met den Heer OUDSHOORN, aan het Koffijhuis ***de Vink***, bij *Leyden*, om aldaar eenige **VOORSTELLINGEN** te geven, waarvan de aanvang zal plaats hebben *op Zondag den 16 Mei*, des middags ten half 6 ure. — De entrée is bepaald op 50 Cents; Kinderen betalen de helft. Hij hoopt met een talrijk bezoek vereerd te zullen worden.

J. ETIENNE.

Men is van meening, ten overstaan van den Notaris J. TOMAS, residerende te *Leyden*, op Zaturdag den 15^den Mei 1847, in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, ***op Regterlijke Autorisatie***, 's avonds ten 7 ure, bij Opbod en Afslag, in het openbaar te Verkoopen: Een HUIS EN ERVE, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Langegracht te *Leyden*, Wijk V N°. 566, Kadaster Sectie B, N°. 866.

De aanvaarding en betaling der Koopppenningen 1 Junij 1847.

Het Perceel zal daags vóór en op den dag der Veiling kunnen bezigtigd worden.

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris J. TOMAS.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

DINGSDAG, 11 MEI.

			Laagst. koers	Hoogst. koers	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld. .	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$57\frac{7}{8}$		
Dito dito	» 3	»	70	$70\frac{1}{16}$	
Dito dito	» 4	»	$89\frac{9}{16}$	$89\frac{3}{4}$	$89\frac{3}{4}$
O. I. Leening	» 4	»			
Amortisatie Syndicaat.	» $3\frac{1}{2}$	»	$87\frac{5}{8}$		
Handel-Maatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	$172\frac{1}{2}$	$172\frac{7}{8}$	$172\frac{3}{4}$
Haarlemmermeer	» 5	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . .	» $4\frac{1}{2}$	»			
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	»	»			
BELGIE, Certificaten	» $4\frac{1}{2}$	»			
Dito Dito	» $2\frac{1}{2}$	»			
Dito. bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	$19\frac{1}{8}$	$19\frac{3}{16}$	
Dito bij dito, onbep. stukken. .	» 5	»	$18\frac{5}{8}$	19	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$29\frac{1}{4}$	$29\frac{3}{8}$	$29\frac{5}{16}$
Coupons Ardoins.	»	»	$15\frac{3}{4}$	16	
PORTUGAL, te Londen.	» 3	»	$36\frac{7}{8}$	37	
Dito Dito	» 4	»	$36\frac{1}{4}$	$36\frac{9}{16}$	$36\frac{9}{16}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$104\frac{1}{4}$		
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	$103\frac{7}{8}$		
Cert. bij dito 1831 en 1833 . .	» 5	»	$97\frac{3}{4}$		
Dito bij HOPE	» 4	»	$88\frac{5}{8}$		
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . .	» 4	»	$87\frac{1}{4}$		
Certificaten te Hamburg. . . .	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»	$68\frac{1}{4}$		
Certificaten van dito	» 6	»			
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting . . .	fl. 300	*f*			
Dito dito	» 500	»			
PRUISSEN, Loten van 50 R. . . .	» »	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank.	» 5	pCt.			
Idem	» 4	»	93		
Oblig. Metalliek	» 5	»	$103\frac{1}{8}$		
Idem	» $2\frac{1}{2}$	»	$53\frac{1}{4}$		
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5	pCt.			
BRAZILIE, ...	» 5	»	86		
AMERIKA, ...	» 6	»			
Dito Bankactiën.	»	»	$4\frac{3}{8}$		
MEXICO, ...	» 5	»	$18\frac{1}{4}$		
VENEZUELA.	» $2\frac{1}{2}$	»			

Koers van het Geld: Beleening 4. Prolongatie 4. Wissel-Disconto 4 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.